
Juridisch up to Date

2019-0076 - Juridisch up to Date 2019-11 d.d. 07-06-2019

Rubriek: Arbeid, medezeggenschap en pensioen

Pensioenaanspraken bepaald door inhoud reglement. Schadevergoeding mogelijk bij herstel fout

De deelnemer verzoekt de pensioenuitvoerder om berekeningen teneinde te kunnen onderzoeken of vroegpensioen voor hem, gelet op zijn leeftijd en arbeidsongeschiktheid, een goede optie kan zijn. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer foutieve berekeningen. Ondanks dat het pensioenfonds op die kennelijke fout is gewezen door de adviseur van de deelnemer, bevestigt het pensioenfonds zonder voorbehoud dat de berekende aanspraak juist is en onderbouwt dat antwoord ook inhoudelijk. Op basis van deze opgave van het pensioenfonds heeft de deelnemer vervolgens zijn vroegpensioen aangevraagd hetgeen ook uitdrukkelijk is vermeld in het aanvraagformulier voor het vroegpensioen.

Casus

A was werkzaam als inkoper bij de werkgever. Het pensioen van A was ondergebracht bij het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel (pensioenfonds) met pensioendatum 1 februari 2013. In maart 2011 is A arbeidsongeschikt geraakt. Eind 2011 is tussen A en de werkgever de mogelijkheid besproken dat A vervroegd met pensioen zou gaan. Deze mogelijkheid is vervolgens verkend, waarbij door de werkgever de heer P is ingeschakeld. Het pensioenfonds heeft op 25 oktober 2011 en 23 februari 2012 voorlopige berekeningen gemaakt van de pensioenuitkering die A zou ontvangen als hij vervroegd met pensioen zou gaan.

Op 13 maart 2012 schreef P aan het pensioenfonds dat de berekeningen volgens hem onjuist waren en stelde in dat verband enige vragen aan het pensioenfonds waarop hij graag antwoord wilde hebben. Daarop volgde enige correspondentie tussen P en het pensioenfonds omdat de uitleg van het pensioenfonds volgens P niet klopte.

Het pensioenfonds verstrekke tot tweemaal toe te hoge berekeningen. P wees daar telkens op. Echter, uiteindelijk komt het pensioenfonds tot de - onvoorwaardelijke - slotsom dat de door haar genoemde (te hoge) bedragen wel kloppen en onderbouwt dat ook inhoudelijk.

Op 26 april 2012 heeft A de aanvraag ingediend om vervroegd met pensioen te gaan, hetgeen met ingang van 1 mei 2012 is gerealiseerd. Aan het (standaard) aanvraagformulier is toegevoegd:

"NB. Bovenstaande aanvraag wordt gedaan op basis van de berekeningen die wij van u hebben ontvangen op 23 februari jl. en de herberekening hiervan, die aan ons is bevestigd in uw e-mail van 26 maart jl."

Op 19 oktober 2012 heeft het pensioenfonds onder meer aan A geschreven dat bij de toekenning van het pensioen een fout is gemaakt. De in de voorlopige berekeningen genoemde bedragen, zijn te hoog. De heer P constateerde dat het in de e-mail van 26 maart jl. opgegeven bedrag aan ouderdomspensioen bij ongewijzigde voortzetting ad € 23.347,01 fors lager is dan het bedrag dat volgens de berekening A vanaf 65-jaar zou ontvangen (€ 39.108). Het betreft derhalve een evidente fout, aldus het pensioenfonds. Het pensioenfonds stelt verder uiteraard slechts gehouden te zijn tot uitkering van het - lagere - bedrag waar A reglementair recht op heeft.

Het pensioenfonds wenst de brief binnen twee weken na dagtekening voor akkoord ondertekend retour te ontvangen, bij gebreke waarvan het pensioenfonds zich nadrukkelijk het recht voorbehoudt het teveel betaalde bedrag als zijnde onverschuldigd betaald, terug te vorderen. Op 19 november 2012 heeft A de brief ondertekend.

A heeft in eerste aanleg gevorderd een verklaring voor recht dat het pensioenfonds aansprakelijk is voor de door hem geleden schade en veroordeling van het pensioenfonds tot vergoeding van die schade zoals gespecificeerd in de dagvaarding.

De kantonrechter heeft bij vonnis van 20 april 2016 voor recht verklaard dat het pensioenfonds aansprakelijk is voor de door A geleden schade.

Beoordeling

In hoger beroep stelt A zich in deze zaak primair op het standpunt dat hij jegens het pensioenfonds aanspraak heeft op het hem bij brief van 26 maart 2012 toegezegde (hogere) ouderdomspensioen, omdat hij op de juistheid van die opgave gerechtvaardigd mocht vertrouwen. Subsidiar vordert hij schadevergoeding. Het pensioenfonds betwist een en ander gemotiveerd.

Het hof¹ overweegt dat het pensioenreglement leidend is en herstel van fouten door de pensioenuitvoerder om die

reden mogelijk is. Dit uitgangspunt laat volgens het hof echter onverlet dat de gemaakte fout tot schade bij de deelnemer kan leiden en dat de uitvoerder voor het ontstaan en het vergoeden daarvan onder omstandigheden aansprakelijk is.

In dit geval overweegt het hof dat indien het pensioenfonds volhardt in een gemaakte fout en deze ook nog eens onderbouwt met een motivering waarom de opgave ondanks de gerezen (en geuite) twijfels toch correct is, de deelnemer op die ondubbelzinnige mededeling gerechtvaardigd mag vertrouwen. Niet valt immers in te zien wat van een deelnemer meer mag worden verwacht dan, indien er gereede twijfels over de juistheid van toegestuurde berekeningen zijn gerezen, deze twijfels kenbaar te maken aan het pensioenfonds en te vragen of die berekeningen wel correct zijn.

Het pensioenfonds heeft door het (herhaald) verstrekken van onjuiste informatie en het volharden daarin onrechtmatig gehandeld jegens de deelnemer en dient de daardoor geleden schade te vergoeden.

In de gegeven omstandigheden kan niet worden volgehouden dat de deelnemer, ook als het pensioenfonds de juiste gegevens zou hebben verstrekt, hij toch de keuze voor vroegpensioen zou hebben gemaakt. Door de fout is de deelnemer de keuze ontnomen om dat af te wegen tegen de (wel juiste) financiële consequenties van het vroegpensioen. Het hof acht dan ook aannemelijk dat de deelnemer zonder de fout van het pensioenfonds niet met vroegpensioen zou zijn gegaan en veroordeelt het pensioenfonds tot vergoeding van de schade. De schade bestaat uit het verschil tussen hetgeen de deelnemer zou hebben ontvangen als hij niet met vroegpensioen zou zijn gegaan maar tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in dienst was gebleven en hetgeen de deelnemer feitelijk heeft ontvangen en nog ontvangt.

Commentaar

Het is vaste jurisprudentie dat het pensioenreglement bepalend is voor de omvang van de pensioenaanspraken en dat fouten in de pensioenopgaven door de pensioenuitvoerder (pensioenfonds, PPI's en verzekeraars) kunnen worden hersteld. Dat laat echter onverlet dat de gemaakte fouten tot schade bij de deelnemer kunnen leiden en dat de pensioenuitvoerder daarvoor aansprakelijk is. Dat risico voor de pensioenuitvoerder is groter indien bij herhaling en gemotiveerd wordt aangegeven dat de kennelijke foutieve berekeningen toch juist zijn en dat de deelnemer op grond daarvan een onomkeerbaar besluit heeft genomen.

Noten : 1. Hof Arnhem-Leeuwarden - 14 augustus 2018, Nr. ECLI:NL:GHARL:2018:7348 / PJ 2018/167.

Auteur(s): Mr. dr. R. M.J.M. de Greef, werkzaam bij Houthoff, Amsterdam

© Euroforum Uitgeverij BV NL
